

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

YERLİ OTOMOBİL VE İZMİR

Türkiye çağın koşullarına tüketim açısından büyük ölçüde uyum sağlamış görünmektedir. Nitekim, en gelişmiş bilgisayarlar, akıllı telefonlar, tıbbi tetkik araçları, televizyonlar ve hatta oyuncakların ülkemizde bulunabildiği ve geniş bir kitle/kurumlar tarafından kullanıldığına tanık oluyoruz. Bu durum toplumsal düzeyde tüketim hacmi ve tüketim standartlarının yani refahın arttığını ortaya koymaktadır. Böylesi bir gelişmede büyük bir çoğunluğu genç, dinamik ve teknolojik ürünleri kullanma eğilimi yüksek nüfusun önemli bir rolü bulunmaktadır. Kuşkusuz artan kredi imkanlarının, yani insanların gelecekteki gelirlerini bugünden tüketebilmesine imkan veren mekanizmaların (kredi kartı, taksitli satış vb.) gelişmesinin de bu sürece katkı verdiği açıktır.

Tüketim madalyonun bir yüzü ise diğer yüzü de üretimdir. Bu birlikte varolması gereken iki yüz arasında farklılık/uyumsuzluk olması durumunda karşımıza sürdürülebilirlik sorunu çıkar. Bu uyumsuzluğun daha çok gelişmekte olan ülkelerde belirgin hale geldiği ve bu ülkelerin daha çok geleneksel ürünler (tarım ürünleri, gıda, tekstil-konfeksiyon, demir-çelik vb.) üretirken yukarıda ifade edilen teknolojik ürünleri ithal ettiği görülmektedir. Söz konusu sorunu yaşayan yani üretim ve tüketim deseni arasında büyük bir uyumsuzluk bulunan ülkeler, büyük petrol, doğal gaz gibi enerji hammaddeleri kaynakları yoksa, cari açık, artan dış borç ve ekonomik krizlerle karşılaşılır. Dolayısıyla her ülkenin teknolojik ürünleri üretecek bilimsel altyapıya ve bilim insanlarına sahip olması gerekmektedir.

Otomobil, aslında, geleneksel bir sanayi ürünüdür. Ancak günümüzde otomobillerin hem oldukça ileri teknoloji kullanılarak üretildiği hem de kullanıcılara yüksek teknolojik imkanlar sunduğu görülmektedir. İnsanların en büyük taleplerinden birinin özgürlük ve seyahat özgürlüğü olduğu gerçeği dikkate alındığında otomobil talebinin artmaya devam edeceği, buna bağlı olarak da otomotiv üreticilerinin teknolojik yenilenmeye dayalı rekabet sürecinde varlıklarını sürdürmeye çalışacağı söylenebilir. Türkiye'de **2003-2016 döneminde toplam 6 milyon 917 bin 986 otomobil satılmıştır.**

Bu otomobillerin **4.942.138'i ithal, 1.917.848'i ise yerli otomobildir.** Aynı dönemde **Türkiye'de üretilen otomobil sayısı 8.437.376** olmuş, bunlardan **6.400.105'i** ihraç edilmiştir. 2017 yılının ilk on ayında ise içeride satılan **547.109 otomobilin 382.503'ü ithal, 164.606'sı yerli** olmuştur. Kuşkusuz buradaki yerli kavramı, otomobilin tüm parçalarının Türkiye'de üretilmesi değil, nihai ürün olarak otomobilin ülkemiz sınırları içinde üretilmesi anlamına gelmektedir. Ancak ülkemizde üretilen otomobillerde kullanılan girdilerin yaklaşık yüzde 70'i de ithal edilmektedir. Dolayısıyla Türkiye'deki otomobil fabrikalarının Türkiye'de bıraktığı katma değer de sınırlıdır.

Tüm bu açıklamalar girdilerinin daha büyük bir bölümü ve kendisi Türkiye'de üretilen ve ayrıca yatırımı yerli girişimcilerimiz tarafından gerçekleştirilen bir otomobilin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. İzmir Esnaf Teşkilatı olarak başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere yerli otomobil üretimine destek olan herkese teşekkür ediyoruz. Ayrıca, sahip olduğu nitelikli işgücü, otomotiv sektörüne destek verecek yeterli sayıda ve nitelikli üniversiteleri, tarihi ve yeni limanları, gelişmiş yan sanayisi ve İzmirli girişimcilerin yüksek motivasyonu nedeniyle yerli otomobil fabrikasının İzmir'de kurulmasını diliyoruz. Otomobil üretiminde yatırım yeri olarak İzmir'in seçilmesi hem girişimciler, hem ülkemiz, hem İzmir hem de esnaf ve sanatkarlarımız açısından oldukça faydalı sonuçlar üretecektir. Bu nedenle İzmir'deki tüm örgütlü sosyo-ekonomik kesimlerin ve yerel yönetimlerin elbirliği yapması ve güçlü bir lobicilik faaliyeti gerçekleştirmesi uygun olacaktır.

ZEKERİYA MUTLU
BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF VE SANATKAR KÖŞESİ

ESNAF VE SANATKARLAR ŞURASI İCRA KURULU

Esnaflar ve sanatkarlar, ülkemiz ekonomisi ve sosyal yaşamının en geniş ve en önemli kesimlerinin başında gelmektedir. Bu nedenle esnaf ve sanatkarların çalışma ve refah koşullarında bir iyileşme gerçekleştirilmeden toplumsal huzur ve refah açısından arzulanan düzeye gelinmesi olası değildir. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarlar için yapılacak her türlü düzenleme ve uygulamanın olumlu sonuçları toplumun tüm diğer kesimlerine de fayda sağlayacaktır.

Esnaflar ve Sanatkarlar Şurası, özü itibarıyla bu kesime yönelik gelecek vizyonunun ortak akıl ile belirlenmesine hizmet etmektedir. Bu vizyonun sadece esnaf ve sanatkarlara odaklanması, onların faaliyette bulunduğu makro ekonomik iklim ve bu iklim üzerindeki belirleyiciliği her geçen gün artan küresel gelişmeleri göz ardı etmesi yetkin bir yaklaşım olmayacaktır. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarın işletme koşulları, mesleki ve sektörel durumu, iş yapma ortamı makro ekonomik gelişmeler ve küresel yansımaları entegre eden bir vizyona ihtiyaç bulunmaktadır.

İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği bu Şura çalışmalarında öncelikli ve acil sorunların çözümü kadar yeni ve gelecek referanslı bir esnaf ve sanatkar vizyonunun oluşturulmasına da katkı yapmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda Birliğimiz önerilerini geniş bir zeminde Şura organlarına iletmış bulunmaktadır.

Şura İcra Kurulu:

İcra Kurulu, Şûranın yürütme organıdır. İcra Kurulunun Başkanı, Sekreteryanın bağlı bulunduğu Müsteşar yardımcısıdır. İcra Kurulu Başkanının katılmadığı toplantılara Genel Müdür başkanlık eder. İcra Kurulu yedi üyeden oluşur. Sekreteryanın bağlı bulunduğu Müsteşar Yardımcısı ile Genel Müdür İcra Kurulunun doğal üyeleridir. Diğer beş üye, Genel Kurul üyeleri arasından dört yıl süreyle seçilir. Aynı sayıda yedek üye seçilir. İcra Kurulu Başkanı, İcra Kurulu üyeleri arasında görev paylaşımı yapar.

İcra Kurulu'nun Görevleri:

- a) Genel Kurul gündemi hakkında Bakan'a bilgi ve görüş sunmak,
- b) Sekreteryanın oluşturacağı nihai çalışma raporunu incelemek ve gerektiğinde Genel Kurul'a sunmak,
- c) Sekreteryanın teklifi üzerine komisyon oluşturmak, oluşturulmuş komisyonları birleştirmek veya kaldırmak,
- ç) Sekreteryanın teklifi üzerine komisyon üyeleri ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek,
- d) Görüş ve önerilerini Genel Kurul'a sunmaktır.

2017 yılında gerçekleştirilen Esnaf ve Sanatkarlar Şurası toplantısı sonrasında İcra Kurulu'na seçilen **Birlik Başkanımız Sayın Zekeriya Mutlu 30 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da** gerçekleştirilecek olan toplantıya katılım sağlayacaktır. Toplantıda daha önceki şura toplantısında karar alınan 13 başlıkla ilgili hazırlanan dosya İcra Kurulu'nun görüşlerine sunulacaktır.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ

EKONOMİNİN FAY HATLARINDA DURUM

Türkiye ekonomisinin genel durumu incelendiğinde bazı önemli sorunların belirginleştiği görülmektedir. Nitekim, **enflasyon ve işsizlik çift hanelerde seyretmekte, faizler yükselme eğilimi göstermekte, döviz kurlarında ciddi dalgalanmalar/artışlar yaşanmaktadır.** Ancak bu olumsuz gelişmelere rağmen ekonomi **yüksek oranlı büyüme performansı** gerçekleştirmektedir. Kuşkusuz yukarıda ifade edilen sorunlar ile yüksek büyümenin uzun süre bir arada varolmaya devam etmesi mümkün değildir. Bir başka deyişle yakın zamanda ya büyüme hızında ciddi bir gerileme ya da enflasyon, faiz ve işsizlikte gerileme yaşanacaktır.

Bu gelişmelerin arka planını değerlendirmek açısından incelenmesi gereken iki temel tablo; devlet bütçesi ve ödemeler bilançosudur. Bütçe, kamu dengelerindeki, ödemeleri bilançosu ise dış ekonomik ilişkilerdeki gelişmeleri yansıtır. Ayrıca her iki tablo aynı zamanda ekonomideki gelişmeleri okumaya yardımcı olur.

Bu çerçevede **devlet bütçesindeki gelişmeler incelendiğinde** yılın 10 aylık bölümünde **bütçe gelirlerinin yüzde 13,8, bütçe giderlerinin ise 18,4 oranında arttığı** anlaşılmaktadır. Buna bağlı olarak **bütçe dengesinde ise ciddi bir bozulma yaşanmış ve 2016 yılının ilk 10 ayında 12,1 milyar TL olan bütçe açığı 2017 yılının aynı döneminde yüzde 188 oranında artarak 34,9 milyar TL olmuştur.** Bütçe açığının böylesi bir yüksek oranda artmasının yanında devletin bu açığın neredeyse iki katına varan bir oranda borçlanması da dikkati çekmektedir. Nitekim **bütçe finansmanına bakıldığında** yılın ilk dokuz aylık bölümünde devletin 15,6 milyar TL'si dışarıdan, 54,9 milyar TL'si de içeriden olmak üzere **toplam 70,5 milyar TL borçlandığı** görülmektedir. 2016 yılının aynı döneminde devletin toplam borçlanması sadece 22,8 milyar TL düzeyindeydi. Dolayısıyla devlet borçlanmasını 3 kattan daha fazla artırmıştır. Kısaca ifade etmek gerekirse 2017 yılı itibarıyla devlet bütçesinde hem açık hem de borçlanma boyutundan belirgin bir bozulma yaşanmıştır.

Enflasyon ve faizlerdeki artışın gerisinde bu gelişmelerin de olduğu anlaşılmaktadır.

Ödemeler bilançosuna bakıldığında da oldukça çarpıcı gelişmeler olduğu görülmektedir. Nitekim, **2016 yılının ilk 9 aylık bölümünde 24,5 milyar dolar olan cari açık bu yılın aynı döneminde yüzde 27 oranında artmış ve 31,1 milyar dolar olmuştur.** Cari açıktaki artış kadar önemli olan boyut, açığın nasıl finanse edildiğidir. Nitekim cari açığın daha çok yabancı doğrudan yatırımlar ile finanse edilmesi sağlıklı/kaliteli, daha çok sıcak para ve borçlanma ile finanse edilmesi durumunda ise riskli/sağlıksız finansmandan bahsedilir. Bu çerçevede bir değerlendirme yapıldığında; 2017 yılının 9 aylık bölümünde doğrudan yabancı yatırım girişinde yaklaşık yüzde 19 düzeyinde gerileme olduğu ve ancak 7,3 milyar dolarlık giriş gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu dönemde **sıcak para girişi** (hisse senedi, tahvil ve kısa vadeli mevduat) ise **yüzde 97 oranında artarak 24 milyar dolara ulaşmıştır.** Yılın ilk dokuz ayında dışarıdan uzun vadeli kredi alınamamış, aksine 3,6 milyar dolarlık net geri ödeme yapılmıştır. 2016 yılının aynı döneminde kısa vadeli dış kredi kullanılmaz, eski borçlardan yaklaşık 2,5 milyar dolarlık geri ödeme yapılırken, bu yıl 7,4 milyar dolarlık kısa vadeli dış kredi alınmıştır. Kısaca ifade etmek gerekirse, 2017 yılının 9 aylık bölümünde cari açık artmış, cari açığın finansman kalitesi de bozulmuştur. Finansman kanallarından daha çok faize duyarlı olanların çalışıyor olması ise üzerinde düşünmeye değer bir gelişme olmuştur. **2018 yılında yaklaşık 200 milyar dolarlık bir dış kaynağa (veya bu kadar dış borcun çevrilmesine) ihtiyacımızın olduğu dikkate alındığında,** Türkiye'de faizlerin düşmesinin önündeki en büyük engellerden biri de ortaya çıkmaktadır.

Görüldüğü gibi devlet bütçesindeki ve cari dengedeki açık büyümekte, dış kaynak girişine olan ihtiyaç ise artmaktadır. Bu koşullarda yakın zamanda ne faizlerin düşmesi ne de kurlarda istikrar sağlanması olası görünmemektedir. Dolayısıyla Türkiye ekonomisini zorlu günler beklemektedir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2016			2017									
GÖSTERGE	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM
İMALAT SAN. KKO (%)	76,4	76,4	76,5	75,5	75,4	74,9	78,4	78,8	79,0	78,7	78,8	79,0	79,7
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	63.746	95.783	108.044	25.689	34.658	55.616	57.998	65.799	66.164	62.384	54.890	53.423	70.488
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	74.244	83.635	87.107	76.493	81.990	96.313	82.590	87.536	79.544	75.618	44.926	64.166	79.904
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	27.267	27.067	26.669	26.672	26.956	27.489	28.157	28.488	28.703	28.758	28.828		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.647	3.715	3.872	3.985	3.900	3.642	3.287	3.225	3.251	3.443	3.404		
İŞSİZLİK ORANI (%)	11,8	12,1	12,7	13,0	12,6	11,7	10,5	10,2	10,2	10,7	10,6		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	1.182.422	1.229.210	1.259.706	1.294.552	1.252.762	1.291.186	1.308.306	1.342.638	1.342.064	1.352.354	1.372.970	1.387.452	1.438.022
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	10,8	10,5	10,6	10,6	10,9	11,3	11,8	12,6	13,1	13,2	13,0	13,0	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	10,9	10,8	10,6	10,8	10,9	11,0	11,5	12,4	13,2	13,5	13,5	13,4	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	10,2	10,2	10,3	10,3	10,4	10,7	11,1	11,7	12,4	12,9	13,2	13,4	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.660.075	1.724.691	1.763.554	1.848.664	1.801.462	1.861.814	1.888.680	1.926.140	1.951.679	1.972.791	1.988.723	2.027.120	2.083.451
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	44.394	47.672	50.133	51.797	49.518	50.458	49.774	49.146	52.415	52.143	52.633	54.976	56.137
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	1.208.693	1.265.156	1.293.510	1.375.085	1.325.700	1.376.937	1.399.414	1.432.135	1.447.616	1.462.414	1.470.347	1.498.801	1.551.607
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	326.056	331.213	337.798	340.282	344.278	352.197	357.880	362.170	367.707	373.514	379.738	384.986	388.434
KONUT(Milyon TL)	157.300	160.274	164.058	165.602	168.020	172.843	176.290	178.223	180.652	182.684	185.078	186.940	188.310
TAŞIT (Milyon TL)	6.298	6.436	6.718	6.638	6.580	6.542	6.538	6.535	6.619	6.671	6.709	6.673	6.723
DİĞER (Milyon TL)	162.458	164.503	167.022	168.042	169.678	172.812	175.052	177.402	180.436	184.159	187.951	186.940	193.401
KREDİ KARTI (Milyon TL)	80.932	80.650	82.113	81.500	81.966	82.222	81.612	82.699	83.941	84.720	86.005	88.357	87.273
KREDİ FAİZİ (Taşit %)	14,7	13,7	13,9	15,2	15,6	15,4	15,9	15,4	14,8	16,0	16,3	16,4	15,7
KREDİ FAİZİ (Konut %)	12,1	11,7	11,4	11,5	11,4	11,1	11,4	11,7	11,8	12,0	13,0	12,9	13,0
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	14,8	14,0	14,3	14,0	14,7	15,3	16,4	14,1	16,5	17,0	17,3	16,6	16,5
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	27.060	27.657	27.965	28.682	28.380	28.907	29.358	29.569	29.924	30.157	30.818	31.005	31.742
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	23.138	23.385	23.658	23.870	24.081	24.539	25.067	25.197	25.380	25.537	25.874	25.929	26.257
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	3.922	4.271	4.307	4.812	4.300	4.368	4.291	4.372	4.544	4.620	4.944	5.076	5.485
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki pay-%)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	56.557	57.125	57.998	59.410	60.187	60.663	61.339	62.131	61.246	62.118	62.912	62.617	
Kredi Kartları	8.393	8.160	8.035	8.170	8.133	8.139	8.143	8.198	7.759	7.860	7.971	7.625	
Ferdi Kredi Konut	864	868	886	881	881	875	867	869	863	847	832	834	
Ferdi Kredi Otomobil	234	230	227	230	227	224	221	220	214	215	214	214	
Ferdi Kredi Diğer	10.886	10.728	10.632	10.719	10.591	10.587	10.547	10.552	10.225	10.351	10.460	10.194	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	6.499	6.735	6.919	7.239	7.463	7.599	7.712	7.914	7.914	8.226	8.344	8.451	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	2.207	2.179	2.174	2.231	2.241	2.274	2.303	2.290	2.314	2.323	2.336	2.332	
İnşaat	5.206	5.313	5.392	5.428	5.521	5.610	5.630	5.927	5.848	6.030	6.116	6.145	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.359	1.430	1.628	1.738	1.829	1.823	1.863	1.896	1.896	1.910	1.953	1.953	
Diğer	20.910	21.482	22.103	22.721	23.270	23.534	24.053	24.233	24.212	24.355	24.686	24.869	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	86,2	88,6	90,0	84,5	70,1	82,1	70,2	76,0	79,8	78,6	79,9	82,8	78,2
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	1.032,60	1.134,60	1.602,60	1.297,80	906,9	892,2	1.033,90	926,2	929,9	1.093,30	1.019,10	1.135,70	1.239,40
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	54,8	48,8	34,2	50,4	31,2	30,4	15,0	38,7	23,4	24,2	12,3	24,0	36,4
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.939,20	1.726,70	1.358,40	1.716,50	1.118,80	1.073,90	605,3	1.251,50	830,5	881,6	561,8	927,9	1.361,40
KURULAN ŞİRKET SAYISI	5.362	5.592	4.885	6.275	5.617	6.146	6.447	6.250	6.039	5.269	6.674	5.105	6.992
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	1.096	1.167	1.896	2.142	815	720	810	861	1.112	1.211	1.313	951	1.375
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	7,16	7,00	8,53	9,22	10,13	11,29	11,87	11,72	10,90	9,79	10,68	11,20	11,90
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	2,84	6,41	9,94	13,69	15,36	16,09	16,37	15,26	14,87	15,45	16,34	16,28	17,28
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	140.811	141.890	142.895	144.576	144.297	146.021	146.877	148.353	148.625	151.411	152.851	153.764	
İTHALAT (Yıllık-Milyon \$)	197.055	198.012	198.433	200.661	200.910	202.142	203.735	207.464	207.167	214.008	216.560	221.246	
ORTALAMA DOLAR KURU	3,0710	3,2700	3,4920	3,7380	3,6760	3,6690	3,6570	3,5670	3,5220	3,5630	3,5160	3,4710	3,6660
ORTALAMA EURO KURU	3,3900	3,5380	3,6850	3,9690	3,9150	3,9190	3,9140	3,9360	3,9520	4,0950	4,1470	4,1410	4,3120
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,1040	1,0820	1,0550	1,0620	1,0650	1,0680	1,0700	1,1030	1,1220	1,1490	1,1800	1,1930	1,1760